

11.08.2016

Saksansvarlig: Ida Munkeby

Saksbehandler: Christian Fossen

NOTAT

Til: Styret

Fra: Rektor

Om: Gunnerusprisen for bærekraft i samarbeid mellom NTNU og DKNVS

Tilråding:

Styret slutter seg til at NTNU og DKNVS etablerer Gunnerusprisen for bærekraft.

Prisen deles ut annet hvert år og deles for første gang ut i fellesskap i 2017

Bakgrunn:

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (DKNVS) er Norges eldste vitenskapelige institusjon, etablert i 1760. Selskapet har som formål *å fremme og formidle vitenskap*. I forbindelse med sitt 250-årsjubileum delte selskapet i 2012 ut den internasjonale Gunnerusprisen for bærekraft til den indisk-amerikanske forskeren Dr. Kamal Bawa (f. 1939) fra University of Massachusetts. Prisen er oppkalt etter en av selskapets tre grunnleggere, biskop Johan Ernst Gunnerus (1718–1773) og var på 1 million norske kroner. Selskapet har imidlertid ikke ressurser til å etablere prisen for regelmessig utdeling, og ønsker derfor å videreføre prisen i samarbeid med NTNU.

NTNU etablerte fire nye tematiske satsingsområder for perioden 2014-2023. Et av satsningsområdene er Bærekraftig samfunnsutvikling (NTNU Bærekraft). NTNU Bærekraft ønsker, på vegne av NTNU, å samarbeide med DKNVS om Gunnerusprisen for bærekraft, som vil gi økt synlighet på NTNUs satsning på dette området. Satsningsområdet dekker et bredt forskningsfelt og involverer forskere ved alle fakulteter ved NTNU, med pilotprosjekter på tvers av tradisjonelle fagdisipliner, samtidig som det bygges kompetanse innen definerte spissområder. Feltet bærekraft, med utgangspunkt i Brundtlandkommisjonen og videre forankret under FNs nye bærekraftsmål, er et aktivt og sentralt forskningsfelt og omfattes med stor interesse av beslutningstakere og forskere over hele verden. Det er imidlertid ikke større internasjonale priser innen dette området, og Gunnerusprisen vil kunne fylle dette hullet.

Rammer for prisen

Navn på prisen: *The Gunnerus Sustainability Science Award. Awarded by the Royal Norwegian Society of Sciences and Letters and the Norwegian University of Science and Technology*. Kortform på norsk: *Gunnerusprisen*. I all markedsføring av prisen fremstår DKNVS og NTNU som likestilte.

Prisen deles ut annethvert år, og prisbeløpet er én million norske kroner. I tillegg vil prisvinneren motta en medalje i gull fra DKNVS og et diplom.

Faglig innretning

Prisen skal være en vitenskapelig pris, og skal tildeles for vitenskapelige prestasjoner på høyeste internasjonale nivå. Siden feltet bærekraft er relativt nytt, er det ikke så veldefinert som felt med lange tradisjoner. Bærekraftbegrepet er i henhold til Brundtlandkommisjonens definisjon forankret i de tre pilarene miljø, økonomi og sosiale aspekter. Dette inkluderer biologisk mangfold, energi og klima, økonomiske fordelingsmodeller, internasjonalt rammeverk, fattigdom, migrasjon, helseaspekter knyttet til arbeidsforhold, materialbruk osv.

Vitenskapelig komité og statutter

En nordisk vitenskapelig komité har i perioden januar-april 2016 bidratt med å definere rammene for Gunnerusprisen, som komiteen har beskrevet i en egen rapport. Denne har dannet grunnlaget for utarbeidelse av statutter for prisen og samarbeidsavtalen mellom NTNU og DKNVS.

En internasjonal komite med norsk leder utpekes av DKNVS/NTNU. Norge har god erfaring med utdeling av internasjonale vitenskapelige priser, for eksempel Abelprisen og Kavliprisene, og erfaringene der kan være nyttig i arbeidet. Nominasjon av kandidater for prisen skal være mest mulig åpen, og komiteen skal være offentlig kjent.

Prisseremoni og internasjonal konferanse

Det foreslås at prisen utdeles som et høydepunkt på en konferanse om bærekraft arrangert i samarbeid mellom det tematiske satsningsområdet bærekraft ved NTNU og DKNVS. Målet er at konferansen etableres som en større begivenhet der forskere og beslutningstagere nasjonalt og internasjonalt forventes å være. Forskere fra de viktigste internasjonale samarbeidspartnerne til NTNU Bærekraft vil bli spesielt invitert til arrangementet. Arrangementet gis en fast plassering i kalenderen slik at man i god tid på forhånd kan planlegge deltagelse, for eksempel oktober hvert andre år. Den første prisen skal utdeles under NTNU Sustainability Conference, Trondheim, 18.–20. oktober 2017.

Se <https://www.ntnu.edu/web/sustainability-science/sustainability-science>.

Trondheimsregionen har gode forutsetninger for å være vertskap siden også Norsk institutt for naturforskning (NINA), Enova, Miljødirektoratet samt Naturpanelet alle er lokalisert i Trondheim.

Budsjett: Priseløpet på én million norske kroner dekkes likt av NTNU og DKNVS. I tillegg vil det påløpe utgifter for priskomiteen og arrangementet. Disse utgiftene deles likt mellom NTNU og DKNVS, i størrelsesorden 300.000 kroner.

NTNU er ansvarlig både økonomisk og personellmessig for å arrangere konferansen. Dette skjer i regi av NTNU Bærekraft.

Første utdeling planlegges 19.oktober 2017.

Vedlegg:

- 1) Statutter
- 2) Memorandum of Understanding